Бо қарори Ҳукумати
Ҷумҳурии Тоҷикистон
аз 1 августи соли 2008 № 373
тасдиқ шудааст

Қоидаҳои ташкили низоми тайёрии касбӣ, такмили ихтисос ва бозомӯзим шаҳрвандони бекор

I. Муқаррароти умумӣ

1. Қоидаҳои ташкили низоми тайёрии касбӣ, такмили ихтисос ва бозомӯзии шаҳрвандони бекори (минбаъд Қоидаҳо) мазкур мутобиқи моддаи 21 Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи мусоидат ба шуғли аҳолӣ" бо мақсади таъмини рушди захираҳои меҳнатӣ ва танзими босамари ташкили низоми тайёрии касбӣ, такмили ихтисос ва бозомӯзии шаҳрвандони бекор таҳия гардидааст.

2. Қоидаҳо фаъолияти мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатиро дар соҳаи мусоидат ба шуғли аҳолӣ (минбаъд, мақомоти давлатии шуғли аҳолӣ) дар самти тайёрии касбӣ, такмили ихтисос ва бозомӯзии шаҳрвандони бекор ва корҷӯянда танзим менамояд.

II. Ташкили тайёрии касбӣ, такмили ихтисос ва бозомӯзии шаҳрвандони бекор

3. Мақомоти давлатии шуғли аҳолӣ ба тайёрии касбӣ, такмили ихтисос ва бозомӯзии шаҳрвандони бекор ва корҷӯяндагонро, ки бо сабаби надоштани ихтисоси зарурӣ ё гум кардани малакаи касбӣ дарёфт намудани кори мувофиқ ба онҳо имконнопазир гаштааст, инчунин муҳоҷирони меҳнатӣ ва шахсони хоҳиши муҳоҷирати меҳнатӣ карданро дошта, ки дорои малакаи касбӣ ва ихтисос намебошанд ё мехоҳанд ихтисоси худро мутобиқ ба талаботи бозори меҳнат тағйир диҳанд, фаро мегирад.

4. Маъюбони бекор, шаҳрвандони бекор баъди гузаштани зиёда аз шаш моҳи бекорӣ, шаҳрвандони аз хизмати ҳарбӣ озодшуда ва ҳамсарони онҳо, аз муассисаҳои иҷрои ҷазои ҷиноӣ ё табобати маҷбурӣ озодшуда, хатмкунандагони муассисаҳои таҳсилоти умумӣ, инчунин шаҳрвандоне, ки бори аввал кор меҷӯянд, пештар кор накардаанд ва ихтисос надоранд, ҳуқуқи афзалиятноки аз тайёрии касбӣ, такмили ихтисос ва бозомӯзӣ гузаштанро доранд.

5. Дар сурати пеш омадани зарурати ҷорӣ намудани технологияи нави истеҳсолӣ ва бо мақсади мутобиқ намудани тахассуси коргарон ба ин технология, аз ҷумла ҷиҳати пешгирииии ихтисоршавӣ ва нигоҳдорииии коргарон аз ихтисоршавии оммавӣ, мақомоти давлатии шуғли аҳолӣ дар асоси шартнома бо корфармо мставонанд барои чунин коргарон курси такмили ихтисосро аз ҳисоби маблағи корфармо ташкил намояд.

6. Мақомоти давлатии шуғли аҳолӣ тайёрии касбӣ, такмили ихтисос ва бозомӯзиро тавассути Муассисаи давлатии "Маркази таълими калонсолони Тоҷикистон", амалӣ менамояд.

7. Тайёрии касбӣ, такмили ихтисос ва бозомӯзӣ дар асоси роҳхати мақомоти давлатии шуғли аҳолии маҳали зисти доимӣ (минбаъд, мақомоти маҳаллии шуғли аҳолӣ) дар Муассисаи давлатии "Маркази таълими калонсолони Тоҷикистон" ва филиалҳои он, марказҳои таълимии мақомоти давлатии шуғли аҳолӣ, муассисаҳои таҳсилоти ибтидоии касбӣ ва дигар муассисаҳои таълимие, ки оид ба пешбурди раванди таълими касбӣ дорои иҷозатнома мебошанд, мувофиқи шартнома ба роҳ монда мешавад.

8. Давомнокии курсҳои тайёрии касбӣ, такмили ихтисос ва бозомӯзӣ аз мундариҷа ва барномаи таълимии ин курсҳо вобаста буда, мӯҳлати ниҳоии он то 1 сол муқаррар карда мешавад.

9. Шаҳрвандон ба курсҳои тайёрии касбӣ, такмили ихтисос ва бозомӯзӣ дар асоси ҳуҷҷатҳои тасдиқкунандаи шахсият, шаҳодатнома дар бораи маълумот ва дар ҳолати зарурӣ бо пешниҳоди хадамоти роҳнамоии касбӣ фиристонида мешаванд.

10. Маслиҳати (роҳнамоии) касбӣ ба шаҳрвандоне, ки дар мақомоти шуғли аҳолӣ ҳамчун бекор ба қайд гирифта шуда, ба тайёрии касбӣ, такмили ихтисос ва бозомӯзӣ эхтиёҷ доранд, ройгон дода мешавад.

11. Ба шаҳрванди бекор якчанд вариантҳои имконпазир ва дастраси интихоби касб, намуди фаъолият, шакл ва ҷои омӯзиш пешниҳод карда мешавад ва шаҳрванд ҳуқуқ дорад, ки варианти барои худ мувофиқро интихоб намояд.

12. Дар мақомоти маҳаллии шуғли аҳолӣ маҳзани маълумот оид ба ҷойҳои кории холӣ, заминаҳои таълимию истеҳсолии муассисаҳои таълимӣ, шароити ташкили тайёрии касбӣ, такмили ихтисос ва бозомӯзии шаҳрвандони бекор таъсис дода шуда, мунтазам таҷдид мешаванд.

13. Тайёрии касбӣ, такмили ихтисос ва бозомӯзии шаҳрвандони бекор барои ҷойи кории муайян танҳо дар мавриди мавҷуд будани шартномаи таъминкунӣ бо кор байни мақомоти маҳаллии шуғли аҳолӣ ва корфармоён, ки ҷои кориро кафолат медиҳанд, сурат мегирад.

14. Тайёрии касбӣ, такмили ихтисос ва бозомӯзӣ ба тариқи гурӯҳбандӣ сурат мегирад. Як гурӯҳи таълимӣ мутобиқи ихтисоси муайян бояд аз 10 то 20 нафарро ташкил намояд.

15. Тайёрии касбӣ, такмили ихтисос ва бозомӯзӣ дар доираи барномаҳои таълимӣ, стандарту меъёрҳои амалкунандаи таълими касбии калонсолон ва маводи методии мақомоти давлатии шуғли аҳолӣ, инчунин дигар марказҳои методии хизматрасони системаи таҳсилоти касбӣ, амалӣ гардонида мешавад.

16. Шаҳрвандоне, ки аз маҳалҳои дурдаст барои тайёрии касбӣ, такмили ихтисос ва бозомӯзӣ омадаанд, бо хобгоҳ таъмин карда мешаванд. Дар мавриди набудани ҷойи хоб ё хобгоҳ, мақомоти давлатии шуғли аҳолӣ метавонад маблағи иҷораи ҷои истиқоматии муваққатиро дар доираи маблаҳои пешбинишуда пардохт намояд.

17. Ба шаҳрвандоне, ки ба тайёрии касбӣ, такмили ихтисос ва бозомӯзӣ фаро гирифта мешаванд, дар давраи таҳсил мутобиқи моддаи 29 Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи мусоидат ба шуғли аҳолӣ" стипендия муқаррар карда мешавад.

18. Дар сурати аз муассисаи таълимӣ хориҷ намудани хонандагони курсҳои тайёрии касбӣ, такмили ихтисос ва бозомӯзӣ мақомоти маҳалии шуғли аҳолии роҳхатдода огоҳ карда шуда, пардохти маблағи барои таҳсили ин касбомӯз ҷудокардашуда тибқи шартномаи тарафайн ба танзим дароварда мешавад.

19. Тайёрии касбӣ ва бозомӯзии шаҳрвандон тибқи тартиби муқарраршуда бо супоридани имтиҳон ё санҷиш (ҳимояи реферат, кори хатмкунӣ) ба итмом мерасад.

20. Барои қабули имтиҳон ва санҷиш комиссия таъсис дода мешавад, ки ба ҳайати он намояндаҳои мақомоти давлатии шуғли аҳолӣ, мутахассисони варзидаи корфармоён низ шомил карда мешаванд.

21. Ба хатмкунандагони имтиҳонҳо ё санҷишҳои курсҳои тайёрии касбӣ ва бозомӯзиро бомуваффақият супорида ҳуҷҷати ягонаи намунаи давлатӣ - шаҳодатномаи тахассусӣ дода мешавад.

22. Баъди хатми курси тайёрии касбӣ ё бозомӯзӣ шаҳрванди бекор вазифадор аст барои таъминшавӣ бо кор дар мӯҳлати 10 рӯз ба мақомоти маҳаллии шуғли аҳолии ба курс роҳхатдода муроҷиат намояд.

23. Шаҳрвандоне, ки баъди хатми курсҳои тайёрии касбӣ, такмили ихтисос ва бозомӯзӣ бо ихтисоси нави гирифтаашон бо кор таъмин нашуданд, танҳо пас аз ду сол метавонанд такроран ба тайёрии касбӣ, такмили ихтисос ва бозомӯзӣ фиристода шаванд.

III. Маблағгузории тайёрии касбӣ, такмили ихтисос ва бозомӯзии шаҳрвандони бекор

24. Маблағгузории тайёрии касбӣ, такмили ихтисос ва бозомӯзӣ аз ҳисоби маблағҳои хусусияти мақсаднок доштаи суғуртаи иҷтимоии аҳолӣ, ки барои ҷорӣ намудани сиёсати давлатии шуғл пешбинӣ шудаанд, ба амал бароварда мешавад.

25. Хароҷоте, ки барои тайёрии касбӣ, такмили ихтисос ва бозомӯзӣ равона карда мешаванд, аз чунин қисмҳо иборатанд:

- музди меҳнати омӯзгорон, устоҳои таълимӣ ва мутахассисони муассисаи таълимӣ, ки ба раванди таълим ҷалб карда мешаванд;
- музди меҳнати ҳайати комиссияи имтиҳонии муассисаи таълимӣ;
- идрорпулии хонандагон, хароҷоти роҳ ва истиқоматии онҳо;
- хароҷоти истифодаи таҷҳизот, асбобҳо ва ашёҳои барои машғулиятҳои назариявӣ ва амалӣ зарур, инчунин таълими истеҳсолӣ;
- дигар хароҷоте, ки бевосита барои ташкили курсҳои тайёрии касбӣ, такмили ихтисос ва бозомӯзӣ мувофиқи шартномае, ки тибқи банди 7 Қоидаҳо баста мешаванд.

IV. Муқаррароти хотимавӣ

26. Мақомоти давлатии шуғли аҳолӣ доир ба фаъолияти худ дар самти тайёрии касбӣ, такмили ихтисос ва бозомӯзии шаҳрвандони бекор мувофиқи тартиботи муқарраршуда ба мақомоти дахлдор ҳисоботи оморӣ пешниҳод мекунанд.